

Mida norrakad lõunaks söövad ning kuidas see sinu äri mõjutab?

Varasemalt olen jaganud oma vaateid Rootsi ja Taani ärikultuurist läbi oma eestlasliku pilgu. Kuigi rootslaste ja taanlaste äri tegemise viisid erinevad üksteisest suuresti, jagavad mõlemad riigid eestlastega ajalugu, mida on võimalik tehingu sõlmimiseks ära kasutada.

Norrakatega on olukord pisut keerulisem. Norrakas on ekspordi osas alati pigem lääne poole vaadanud (nt UK või USA). Nende jaoks on Rootsist teisele poole jääv ala üpris tundmatu. Samas on norrakad NATO uhked liikmed ning teavad, et Balti riigid on selle koostöö head partnerid. Väljaspool seda teavad nad vaid seda, et Tallinn on Läti pealinn.

Siiski jagavad norrakad ja eestlased ühiseid käitumismustreid. Suur osa mõlema rahvastikust on hiljuti liikunud suurtesse linnadesse kontoritööd tegema, aga nädalavahetused ja suved veedetakse maal. Norra ärielul on juured põllunduses ja kalanduses ning alates 1970ndatest aastatest ka naftatööstuses. Kõik need tööstused sõltuvad suuresti ilmast, mille tõttu kohanevad norrakad muutlike olukordadega kiiremini kui teised skandinaavlased ja on sarnasemad eestlastele. Neile meeldib planeerida, aga nad on tunduvalt paindlikumad kui rootslased.

Just nagu taanlasedki, eelistavad norrakad oma töö- ja eraelu rohkem lahus hoida kui eestlased. Samuti ei kutsuks norrakas sind tööväliselt endaga aega veetma nagu nt taanlased teevad. Teisest küljest ei kutsuks ükski eestlane kedagi niikuinii kuhugi endaga aega veetma, kui sa pole just nende sugulane või endine klassikaaslane.

Norrakad näevad endid väga paindlikena. Tegelikuses aga otsivad nad oma koostööpartnerites turvalisi ja pikaajaseid suhteid ning siinkohal julgustan teid jällegi meie ühiseid põhjamaised juuri rõhutama, sest ka norrakad tunnevad end siis teiega äri tehes mugavamalt.

Norrakad, kes juba eestlastega koostööd teevad, ütlevad et neile meeldib, et eestlased on tegutsejad. Küll aga peaksid eestlased ja norrakad pikemalt arutama seda kui kaua mingi tegevus aega peaks võtma, sest see võib põhjustada mitmeid arusaamatusi. Üldjuhul ei tehta Norras midagi kiirustades ja keegi ei eeldagi, et midagi peaks kiiresti juhtuma. Välisvaatlejana on keeruline öelda, kas see on tingitud sellest, et norrakad tunnevad end riigi poolt tagatud priske pensioni tõttu turvaliselt või neile lihtsalt meeldibki asju aeglasemalt teha.

Kui midagi läheb halvasti, kirjutavad eestlased sel teemal pikki e-kirju. Norrakatele meeldivad hoopiski lühikesed e-kirjad ning keerulisemaid asju eelistatakse arutada telefoni teel. Eestlased aga pelgavad negatiivse sõnumi korral telefonivestlusi pidada ning see on midagi, mida nad peaksid sujuva ärisuhte nimel tegema õppima.

Norrakate ärielus torkab eriliselt silma kaks asja: tööaeg ja lõuna. Teatud mõttes on need ühendatud.

Põhjamaad (k.a Eesti) jagavad suurt osa toidukultuurist. Me sööme toitu, mis on valmistatud kohalikest toorainest ning meil on mitmeid ühiseid roogi: hernesupp, marineeritud heeringas, seapraad kartulite ja kastmega, lihapallid, pohlamoo. Me sööme palju piimatooteid ning tihtipeale joovad ka täiskasvanud toidu kõrvale piima.

Enamik meist sööb hommikusööki enne tööle minekut, lõunat tööpäeva keskel ning õhtusööki süüakse kodus umbes kell 19.00. Kuid norrakad on erandid, mis kinnitavad reeglit.

Nad söövad hommikust nii nagu me kõik. Aga mida nad lõunal teevad? Nad võtavad kaasa võileiva. Ainult võileiva.

Kuidas võib see sinu äri mõjutada? Las ma selgitan: kui Sinu koostööpartneriks on Norra ettevõtte peaksid olema teadlik nende söömisharjumustest. Nad ei tee lõunapause vaid söövad võileiba töötamise ajal või teevad kiire 15-minutilise pausi mälumiseks.

Ning, kuna norrakad on inimesed nagu me kõik, siis nagu igal inimesel, kes korralikult ei söö, läheb neil kõht kiiresti tühjaks. Ära vaevu tekkinud probleemi arutamiseks kella 15.00 paiku norrakale helistama, nad ei ole võimalised muule kui tühjale kõhule keskendumiseks. Lisaks lahkuvad kõik nagunii enne 16.00 kontorist, et koju süüa tegema ja sööma minna. Nii et kui muudes põhjamaa riikides on tööpäeva lõpp kell 18.00, siis Norras on selleks üldjuhul 16.00. Ning reedeti ei vasta pärast kella 15.00 Su kõnele keegi. Lihtsalt, et teaksid.

Vajad veel häid nippe norrakatega äri tegemiseks? Võta ühendust NJORDi partneri Karolina Ullman'ga.

KAROLINA ULLMAN

VANDEADVOKAAT, PARTNER

(+372) 66 76 444

KAROLINA.ULLMAN@NJORDLAW.EE